

Un documental desenterra la figura de 'La niña del gancho', pionera del bàsquet femení

Encarna Hernández va ser una pionera del bàsquet femení que, als anys 30, va desafiar tots els cànons i va lluitar pels drets de la dona a través de l'esport. | El documental 'La niña del gancho', dirigit per Raquel Barrera, explica la seva història i es projectarà dimarts a Cineclub Vic

Encarna Hernández a l'actualitat | Ochichornia

«Quants noms de dones esportistes som capaços de recordar? Per què als espots publicitaris apareix Pau Gasol i no Laia Valdemoro?». Són preguntes que es fa Raquel Barrera, directora de *La niña del gancho*, però que també li serveixen com a resposta a la pregunta «Creus que més de 70 anys després estem gaire lluny de la història d'Encarna Hernández?». Barrera és la directora del documental autoproduït *La niña del gancho*. Explica la història d'Encarna Hernández, una pionera del bàsquet femení que, als anys 30, va desafiar tots els cànons i va lluitar pels drets de la dona a través de l'esport. No obstant això, la seva figura és pràcticament desconeguda després que es retirés per cuidar la seva família. El documental, que es projectarà aquest dimarts a Cineclub Vic, pretén desenterrar una figura imprescindible.

Encarna Hernández en un moment del documental, que es projectarà dimarts a Cineclub Vic Foto: Ochichornia

«Ja no com a dones, sinó com a persones, ens ha sorprès que no es parlés de l'Encarna», diu Barrera, «a banda dels èxits esportius, va reivindicar la seva tasca i va guardar tot allò que tothom ha oblidat». Hernández, als seus 100 anys, continua llegint el diari cada dia i guardant les notícies sobre esport femení al seu arxiu personal. «I continua tenint el mateix discurs que quan en tenia 13. Hem valorat molt més això que no pas que els seus èxits esportius fossin millors que els dels homes».

Encarna Hernández va passar per tots els estadis. Primer admirava les dones que feien esport, gràcies a «un bolet dins la Catalunya republicana», que era el Club Femení d'Esports, que va ser un dels espais de dones i feminista més importants de la Barcelona d'abans de la guerra, vinculat a propostes progressistes i catalanistes. Es va fundar el 1928 i va ser la primera entitat esportiva exclusivament femenina de tot l'Estat espanyol, amb un caràcter popular i assequible econòmicament a moltes dones. «Aquelles esportistes marcaven els rècords catalans d'atletisme i l'equip de bàsquet eren les millors. L'Encarna n'era admiradora, fins que va començar a participar a l'equip de bàsquet que es va crear al seu carrer», diu Barrera. En només tres anys, al 1934, l'Encarna va passar a ser una de les primeres entrenadores, fet que combinava amb jugar.

Encarna Hernández l'any 1990 Foto: Ochichornia

«Hi ha moltes coses que fan l'Encarna especial, malgrat no ens agradaria que fos la única que es fa visible amb aquest documental». Segons Barrera, la Falange la va obligar a ser professora d'Educación y Descanso i no la van deixar marxar a Itàlia, on la volien fitxar. «És la dona amb la carrera més llarga». No la va deixar, com passava sovint en el cas de la majoria de dones, pel matrimoni. Va ser als 36 anys, quan ella va decidir ser mare, juntament amb el seu marit. «Sempre va estar per sobre de les suposades obligacions que tenia com a dona, però mai va renunciar a la seva identitat», diu Barrera, «és l'única persona que ho recorda tot i sempre ha tingut obsessió per documentar-ho tot». Gràcies a això, Raquel i Sara Barrera, i la resta de l'equip han pogut fer *La niña del gancho* i malgrat els evidents èxits esportius d'Hernández, han hagut de justificar que la història és interessant. «M'he arribat a qüestionar si realment estava fent la feina ben feta. Però la gent surt de les projeccions vibrant i amb ganes de més! Aquí es veu el contrast entre qui mana a les institucions i la societat».

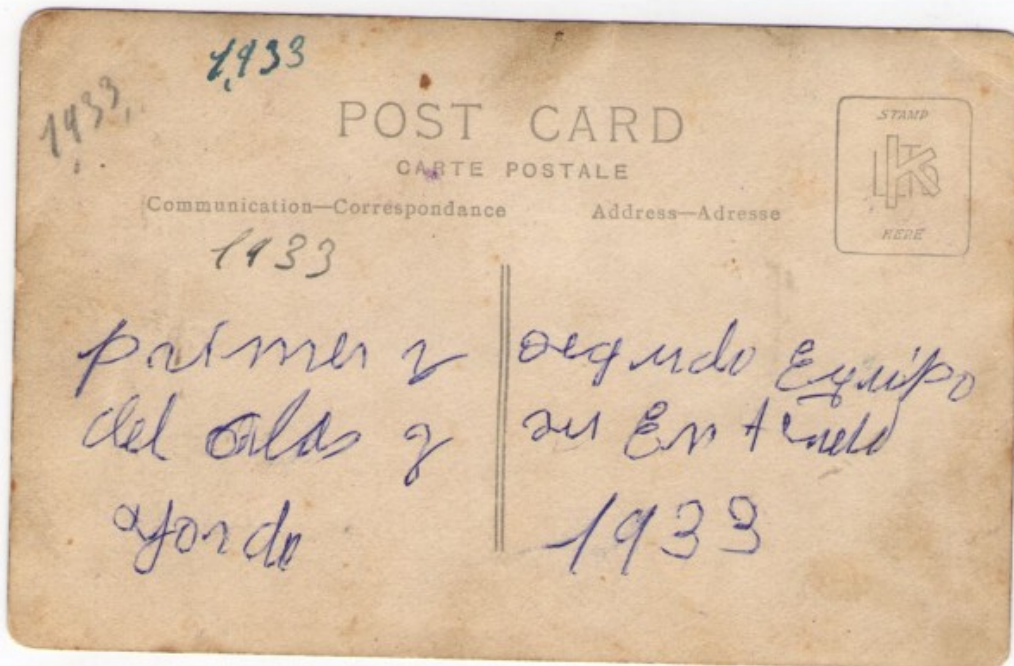
Ara, l'Encarna ha rebut el carnet de veterana del Barça, mentre encara hi ha noies que han de marxar de l'Estat per poder ser esportistes, mentre s'han de justificar els mèrits esportius d'Hernández i mentre «s'explica que Cristiano Ronaldo està menjant galetes».

Encarna Hernández va néixer a Lorca (Múrcia) el 1919 i va arribar a Barcelona el 1925 amb la seva família. Va ser el 1931 quan va començar a jugar a l'Atlas Club, on va ser la màxima anotadora tant d'homes com de dones. El 1933 va fitxar pel Laietà, on va jugar amb les seves ídols, les jugadores del Club Femení d'Esports. Amb aquest equip va guanyar diverses vegades el Campionat de Catalunya. Paral·lelament va començar a entrenar el Peña García i el 1944 ella i Meri Morros van fitxar pel F.C. Barcelona, on va guanyar diversos campionats de clubs de l'Estat espanyol. Durant aquest temps, també va entrenar l'equip de Moix Llambrés, el Fabra y Coats i va ser fitxada per jugar i entrenar la Secció Femenina de Barcelona. Es va retirar l'any 1953 per fer realitat el seu altre gran somni: ser mare. Tenia 36 anys. Malgrat tot, encara ara es posa nerviosa quan veu per TeleDeporte els partits de la Selecció Femenina de Bàsquet, on juga la seva ídol i amiga Laia Palau.

Encarna Hernández amb la jugadora de bàsquet Laia Palau Foto: Ochichornia

«Vam creure que havíem de fer el documental perquè tot això no quedés en l'oblit», diu Barrera, «també per totes les seves companyes i les mil històries que encara queden per explicar. M'agradaria que això obrís una porta».

Encarna Hernández a l'Atlas Club Foto: Ochichornia